

BİR MÜHENDİSİN İZDÜŞÜMÜ

Fevzi Durmuş

I. Cilt

Anı

YAYINLARI

Kitap Atelyesi Yayınları: 182

Anı Dizisi: 29

Fevzi Durmuş

Bir Mühendisin İzdüşümü

© Fevzi Durmuş (Kitap Atelyesi)

Birinci Baskı Şubat 2010

Kapak ve Sayfa Tasarımı: Kitap Atelyesi

Kitap Atelyesi Yayınları bir Düş Atelyesi kuruluşudur.

5. Sokak 32/3, 06500 Bahçelievler-Ankara

Tel :(312)215 70 37

Faks: (312) 223 60 64

e-posta: bilgi@kitapatelyesi.com

www.kitapatelyesi.com

BİR MÜHENDİSİN İZDÜŞÜMÜ

Fevzi Durmuş

I. Cilt

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	7	5
1- 6. FİLO OLAYI-1968	9	
2- MESLEK HAYATIM BAŞLIYOR	40	
a-Mühimmat Fabrikası.....	41	
b- Evleniyorum	43	
b-İzin Dönüşü	44	
c- Kızım Dünyaya Geliyor	50	
ç- Silah-Tüfek Fabrikası.....	53	
d-Sanayi Başmühendisliği	54	
f-Cumhurbaşkanımızın Ziyareti	58	
g-Vehbi Koç Göz Bankası.	63	
h-Meslekte Gariplik	64	
i- Askerlik Görevim	66	
k- Asker Hastahanesi.....	74	
l- Terhis Oluyorum	75	
3-Silah-Tüfekçilerle Dostluğumuz Sürdü:.....	78	
4-Seydişehir Alüminyum Tesisleri	80	
a-İşgüvenliği Mühendisliği.....	83	
b-Çelik Konstrüksiyon Şantiye Şefliği	90	
c-Tank Şantiye Şefliği	94	
ç- Elektro-Filtre Şantiye Şefliği.....	101	
d- Oğlum Dünya'ya Geliyor.....	107	
e-Profil haddehane Montaj Şantiye Şefliği	108	

f- Dedemiz Ali Durmuş'un Vefatı	114
g- Haddehaneler Boru Şantiye Şefliği	114
5- Alarko Yarımca Gübre Fabrikası Montaj Şefliği	118
6- Kendi işimi Kuruyorum	132
6 a-Durkan Çelik Ortaklığı	132
b-Yılbaşı Birlikteliği	145
c- Babamız İskender Durmuşun Vefatı.....	150
ç- Fabrika Arsası Arıyorum	152
d- Alçelik AŞ	159
e- Kızımızı Evlendiriyoruz	167
f-Yeşil Artvin Tüketim Kooperatifi	177
l-Artvin İli, İlçeleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği.....	184
m- Derneğin Getirdikleri	194
7- İTÜ-62 Makina Girişliler Toplantıları	197

ÖN SÖZ

7

6. Filo Olayı-1968, hayatımda bir kırılma noktası olmuştur. Anıyı biraz genişleterek hayat öykümü bu olaydan sonra başlattım. Çalıştığım fabrikaları, serbest çalışmamı, sınıf arkadaş toplantılarını, kooperatif, dernek ve yurt gezilerimi konu ettim. Olayları tarih sürecinden çok gurup içinde anlatmayı uygun buldum. Bir günlükten alınmadığı ve yıllar sonra yazıldığı için; olayları, insanları ve dostlarımı hatırladığım kadarı ile aksettirdim. Kitabın ismini de bundan dolayı “Bir Mühendisin İzdüşümü” adını verdim.

Kitap biraz fazla hacimli olduğu için iki cilt halinde yayınlanmaktadır. Bundan sonra 2. cildi yayınlanacaktır. Resmi, serbest ve aile hayatımı anlatırken ilgili belge ve fotoğrafları da ekledim. Bunlar merak eden ilgili kişilere ışık tutar diye düşündüm. Diğer yazılarımla birlikte www.bolkvadze.net sitemde yazıldıkça yayımlanan bu yazılar da “Unutulan Vatan Acaristan” adlı anımın aynı sitede yayımlandıktan sonra siteme erişilmez oldu. Bilgisayarım ve CD'lere almamış olsaydım yıllarca emek verdiğim bu yazılar da bilinmeze yelken açmışlardı.

Bu vesile ile elektronik ortamda yazılarıma yardımcı olan kızım Sacide 'ye, oğlum Ali Osman'a ve torunum Ercan Yıldız'a çok teşekkür ediyorum.

28.01.2010

Fevzi Durmuş

1- 6. FİLO OLAYI-1968

9

Bu olayı yaşamış birisi olarak; unutulmaya yüz tutmuş veya saptırılarak anlatılmış gerçekleri su yüzüne çıkarmak gayesi ile bu yazıyı kaleme alıyorum. Dayanağım; yaşadıklarım, zamanın yayınları ve arkadaşlarımdan bana sonradan anlattıkları ile sınırlıdır.

Takvimler 16 Temmuz 1968 gününü gösterirken, İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencileri, sene sonu sınavları nedeni ile hummalı bir çalışma içindedirler. Gümüşsuyu Yurdu'nda kalmakta olan öğrenciler, etüt odalarında bunaltıcı sıcaklara rağmen, sabahdan gece yarısına kadar bütün enerjilerini derslerine veriyorlardı. Sadece yemeklerde veya çay içmek için aşağı lokale iniyorlar, bazen de açılmak için yanımızdaki Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde tur atıyorlardı. Bilhassa son sınıf öğrencileri; uzun bir öğrenim maratonundan sonra birkaç dersin sınavını vererek diploma alma hayali kurmaya başlamışlardı. Bu öğrencilerden, İTÜ Makina Fakültesi son sınıfında okuyan biri de, bendim. Üstelik iki seneden beri nişanlı idim. Bursu ile okuduğum M. K. E. K. Fabrikalarının birinde işbaşı yapacak ve yuvamı kuracaktım. Hiç okul yüzü görmemiş annemin "Senden çok küçük olanlar bile öğretmen oldu, çil-çocuğa kavuştu-

10

lar, sen ise hala daha okullarda sürünüyorsun” sözünü geçerli bulmasam da, içime dokunuyordu. Ben okurken, tel dokuma atölyemizi de yönetiyor ve aileme yük olmuyordum. Üstelik bu üniversitede öğrenim görürken, yeni yönetmenliğin azizliğine uğramış, uzun öğrenim yıllarımda sadece bir senelik kaybım olmuştu.

İşte bu düşünce ve azimle o gün ben de, Gümüşsuyu Yurdunda 141 numaralı etüt odasında yarınki Ölçme Tekniği sınavına hazırlanıyordum. Buraya iki sene önce Abdullah Parlar tarafından geçici olarak getirilmiştim. İlk zamanlarımda burada onun dışındada; Aycan Çakıroğulları, İhsan Kavşat, Ahmet Kurtaran, Necatı Atalay, Metin Kurt gibi eski ve yeni sınıf arkadaşlarımız ile diğer sınıflardan olan arkadaşlarımız da vardı Oda sakinlerince çok temiz tutulan bu yerde aynı zamanda iyi bir ders çalışma ortamı da sağlanmıştı. Yurt sakinleri burasına “Gericiler Etüdü” deseler de, ben arkadaşlardan ve etütten memnundum. Abdullah Parlar okulu bitirip ayrılınca, masayı tek başıma kullanmaya başlamıştım. Daha sonraları ben de geleneğe uyararak yurda yeni girmiş bir öğrenci ile masamı paylaşmıştım.

Resim-1

Yurda yeni gelen bir öğrenci ile etütteki masayı paylaşmıştım.

Bazı zamanlarda ders çalışmaktan bıkmıca Beyoğlu'na bir tiyatroya, bir sinemaya veya Dolmabahçe'ye gezintiye çıkardık. Aşağıda görülen fotoğraflar bu gezilerden kalma değerli anılardan birkaç tanesidir.

12

Resim-2
Etüt sakinleri "141" yazmasını başarmışlardı.

Resim-3
Etüt sakinleri, Dolmabahçe Camii önünde.

Yarınki sınavıma daha tam olarak hazırlanmamıştım ki, öğleden sonra bir arkadaşımız bu etüt odamıza heyecanla girerek, alışık olmadığımız bir şekilde “İstiklal Caddesinde öğrenciler, Amerika askerlerine boya atıyorlar, keplerini alıp ayakları ile çiğniyorlar” diye yüksek sesle bağırdı. Bir kaç arkadaşımız dışarı çıktı, ben çalışmaya devam ettim.

13

İkindiye doğru ders çalışmam bitmiş, çay içmek için lokale indiğimde orada tansiyonun çok yüksek olduğunu gördüm. Daha sonra Gümüşsuyu binasının önüne gittim ve yolun karşısında durağın yanında Toplum Polisinin ikişer, üçer sıra halinde dizilip beklediklerini, bazı gençlerin de her iki binanın girişlerinde toplanmış olduklarını gördüm. Burada toplanan gençler, heyecan içinde; polisi üniversiteye sokmayacaklarını, taşlarla binaları koruyacaklarını söylüyorlar, yerlerden topladıkları taşları polise ve karşıda yukarıda bulunan Ayaz oteline atıyorlar ve polise “Satılmışlar”, “Fruko” veya “Sükan’ın Köpekleri” diye bağıryorlardı. Ben bu durumdan irkildim, tedirgin oldum. İçlerinden tanıdık birini aradım. Sınıf arkadaşım Aydoğan Büyüközden’i gördüm ve yanına gittim. Kendisine bu durumun hiç hoşuma gitmediğini, yarın sınavım var, benim buradan ayrılmam gerekir dediğim de “Sakin ha!.. Her taraf polisçe çevrilmiş vaziyette, seni yakalar, karakola götürürler. Sonun ne olacağı belli olmaz. Bu şekilde düşünenler varsa, sakın ayrılmaya kalkmasınlar, korkmayın polis özerk üniversiteye giremez, anayasaya aykırıdır, göze alamazlar “şeklinde konuşmuştu. Gerçek-

ten çevreye baktığımda her taraf polis kuşatması altında idi, yoldaki trafik kesilmişti, vasıta ve yayalar bile yoktu.

14 Tekrar lokale döndüm ve arkadaşların konuşmalarını dinledim. Birkaç arkadaşımız, İstiklal Caddesi'nde gezerken; ABD 6. Filosu askerlerinin kolej kıyafetli kızlarla sarmaş-dolaş gezdiklerini, sonra otellere girdiklerini görmüşler ve 6. Filonun olumsuz tanınması nedeni ile bu durumu içlerine sindirememişler, kendilerine nispet yapıyor diye algılamışlardı. Önce sözlü olarak ikaz etmişler, sonra beyaz üniformalarına boya atmışlar ve bir kısmını tartaclamışlardı. Zamanla durum daha da artmış, olayı görevli polisler önlemeye çalışmış, baş edemeyince araçları ile olay yerine gelen Toplum Polisi gençlere çok sert davranmış ve gençler kaçarak Gümüşsuyu binalarının kapısına gelmişler, burada yerlerden topladıkları taşlarla kendilerini ve okullarını korumaya çalışmışlardı. Toplum Polisi de üniversite özerkliği nedeni ile daha fazla ileri gidememiş, karşılarında ikişer-üçer sıra halinde dizilmiş ve beklemeye başlamışlardı.

Gerçekten de 1964 yazında; İsmet İnönü'nün Başbakanlık döneminde; Kıbrıs'ta soydaşlarımıza Rumların ve Yunanlıların katliam yapma girişimleri üzerine Türkiye Londra ve Zürih Antlaşmalarına dayanarak Kıbrıs'a Silahlı Kuvvetlerimizi göndermek istemişti. Araba vapurlarına yüklenen tanklar ve Şileplere bindirilen askerler savaş gemilerimizin eşliğinde Mersin'den yola çıkarılmış, ancak yarı yolda

iken Akdeniz'deki ABD 6. Filo'su karşılarında dikilmiş ve çıkarmayı önlemişti. Üstelik Başkan Johnson, Başbakan İsmet İnönü'ye mektup yazarak; kendilerinden satın alınan Silahların milli davalarda kullanamayacak olduğunu sert bir şekilde ikaz etmişti. . İşte "O" 6. Filo, şimdi İstanbul'a gelmiş, Atatürk'ün son nefesini verdiği Dolmabahçe

15

Saray'ının önüne saygısızca demirlemiş ve askerlerini de yerli fahişelerle fuhuş yapmaları için serbest bırakmıştı.

Akşam yemeğinden sonra kapıya, olay yerine tekrar gittim. Göstericiler ve polisler daha da artmıştı. Polise taş atmalar, hakaretler daha da azgınlaşmıştı, herkes başıbozuk bir halde idi. Bir ara "Çocuklar devletimizin güçlerine taş atmayın, hakaret etmeyin, suçsuzken suç işlemeyin" diye bağırmıştım. Bunun üzerine tanımadığım birisi yakama yapışmış "Sen kimden yanasın"? derken bazı arkadaşlar engellemişti. O uzaklaştırılırken "Sırtında coplar patlarsa, o zaman görürüm seni" diye bağıırıyordu. Bu arada bir öğrenci "Taşı başınızın üstünden atmayın, kolunuzu yere paralel sallayarak, işte bu şekilde atın" dedi. Otele attığı taş, kapıdan girmekte olan asker ile kolej giyimli fahişeye isabet etti. Taşların gösterildiği şekilde atılması ile otelin girişindeki camlar yere indi. Daha sonra aynı şekilde polise de yönetildi ise de polis geriye çekilerek taş menziline kurtuldu". Polise atmayın" diye bağıırken, orta kısımda; bir karışıklık oldu, flaşlar patladı, sonra orta yaşlı bir kişiyi yurda doğru, birkaç kişinin götürdüğünü gördüm. Ne ol-

duğunu sorunca, “Aramıza bir polisin sızmaya çalıştığını” söylediler. Daha sonra öğrendiğime göre yakalanan ve İTÜ Öğrenci Birliği odasına konulan kişi, Naci Tolun isimli bir polis müdürü imiş. Fotoğraf çekilmiş, olay görüntülenmişti.

16

Resim-4

Polis Müdürünün öğrenciler arasına niçin girdiğini kimse bilmiyordu.

Resim-5

Sayın Naci Tolun'un taavrı, öğrenciler arasında karışıklığa neden olmuş, kendisini yakalayan öğrenciler, İTÜ Talebe Birliği'ne götürmüşlerdi.

Daha sonra etüt odasına giderek yarınki sınav dersimi tekrar çalıştım. Yatak odama girdiğimde arkadaşlarımlarımın halen yatmadığını, ışıkların yandığını

gördüm. Durumu kendi aramızda konuşurken, bana Taşkılla binamızdan, tam karşısında demir atmış 6. Filo gemilerine bir pencereden ışıldağın yanıp -söndüğünü gösterdiler. Nedenini sorduğum da “Amerika defol” şeklinde mesajlar gönderildiğini duyduklarını söylediler. Yatakhane Faruk Altınok, Hasan Albulak, İhsan Kıymaz, Oktay Teksöz ve Oktay Bodur sınıf arkadaşlarım ile birlikte kalıyordum ve gayet güzel anlaşıyorduk Biz ışıkları kapatıp yattığımızda dışarıdaki gösteriler ve ışıldak yanıp-sönmeye devam ediyordu.

Sabah uyandığında tanyeri daha yeni ağarıyordu. Tuvalete gitme ihtiyacımı hissedince kalktım, terliklerimi giyerken Faruk Altınok “Fevzi dışarı çıkma, çatışma başladı” diye beni uyarmış, ben de “Dışarı değil tuvalete gitmem gerekiyor” demiştim. Kapıyı açarken de Hasan “Gitme! Gitme!” diye bağııyordu. Hole çıkıp tuvalete giderken kimse yoktu. Tuvalete girerken bir polis memurunun elinde copu ile merdiveni çıktığını ve bana doğru koştuğunu görünce içeri girdim.

İşim bittikten sonra hole çıktım ve yatak odamın kapısına geldim. Bu arada polisler yatakhanelere giriyor, içeriden bağırma ve ağlama sesleri geliyordu. Ben odamın kapısını açmak isterken, kilitli olduğunu gördüm, yanlış kapıya mı geldim diye düşünerek tekrar kontrol ettiğimde doğru olduğunu gördüm. Seslenip kapıya vurmama rağmen açılmadı. Geriye tekrar tuvalete girmek için o tarafa yürüdüm.

Ben polise taş atmamış, hakaret etmemiş, hatta bunları önlemeye çalışmıştım. Benim bir suçum yoktu, polis tespit ettiği suçluları yakalıyor diye düşünürken, bir de ne göreyim; hiçbir ayırım yapmadan yataklardaki gençlerin çevresini sarıyorlar, copluyorlar ve merdivenlere doğru götürüyorlardı. Ben bunların arasında ilerlerken, karşıdan gelen bir memurun küfrü ve copu ile karşılaştım. Ben “Olaylara karışmadım” diye itiraz etmeme rağmen, çevremi saranlar tarafından cop yağmuruna tutuldum. Birisinin kolunu tutarak “Bakın ben size karşı koymuyorum, benden ne istiyorsunuz, istediğiniz yere götürün” diye ağlayarak bağırmıştım. Bunun üzerine iki kişi koluma girerek merdivenlere doğru götürdüler. Bu arada holde, merdivenlerden inerken ve hatta vasıtalarına bininceye kadar, gelen polislerin coplarına, tekmelemelerine, yumruklarına ve en galiz küfürlerine muhatap olmuştum. Çeneme yediğim yumrukla, çenem kilitlenmiş, gözlerime vurulan cop sol gözümün çok acımasına neden olmuş ve burnumdan kan fışkırmaya başlamıştı. Bu şekilde ekip otosuna getirilirken bir flaş daha patlamış, bir fotoğrafım daha çekilmişti

Resim-6

İki memur tarafından ekip otosuna götürülürken ve kan revan içindeyken bile diğer memurlarca acımasızca kafama gözüme coplar yağdırılıyordu.

Kamyonetten bozma otonun arka sıralarına tıkkılırken, benden önce getirilmiş don gömleklili yarı çıplak öğrencileri gördüm. Daha sonra ağlayarak ve koşarak gelen sınıf arkadaşlarım İhsan Özboz ve Ah-

met Kurtaran'ın seslerini duydum. Onlar da bizim otoyola tıkdılar. Arabamız dolunca hareket ettik. Polis memurunun biri, "Oraya gidelim de biraz eğlenelim" diye söylendi. Sürücü yanında oturan birisi de "Beşiktaş'a gitmemiz emredildi. Dedi.

Biz yolda giderken de koro halinde ki ağlamamız devam ediyordu. Bir memurun sert ikazı üzerine seslerimizi kestik, ancak için-için ağlamaya devam ediyorduk. Dayağın acısından çok, haksız bir işleme uğramak, hepimizi can evimizden vurmuştu. Kendimizi tutamıyorduk. Gözaltına alınan öğrenciler ve okulları aşağıdaki şekilde idi:

21

1-Aslan Şahin (İTÜ), 2-İsmet Bilgi (İTÜ), 3-Atilla İncekara (İTÜ), 4-Nasuh Yazgan (İTÜ), 5-Ahmet Kurtaran (İTÜ), 6-A. Kemal Kanlıbaş (İTÜ), 7-Turhan Burak (İTÜ), 8-Turgut Ünçat (İTÜ), 9-Numan Oğuz (İTÜ), 10-Veysi Sarısözen (Edebiyat), 11-Jak Minasu (İTÜ), 12-Taner Mersin (İTÜ), 13-Erdoğan Erkısacık (Hukuk), 14-Şeref Yıldız (Hukuk), 15-Mehmet makinanacı (İTÜ), 16-Ali Sare (İTÜ) 17-Ekrem Özcan, 18-Selahattin Murt (İTÜ), 19-Fevzi Durmuş (İTÜ), 20-Eyüp Özeç (İTÜ), 21-Faruk Öztunç (DGSA), 22-Teyman Ulusoy (Ö:Gazetecilik Y. O), 23-İhsan Özboz (İTÜ), 24-Mustafa Şenli (İTÜ), 25-Ergün Karaca (İTÜ), 26-Mehmet Hüseyinoğlu (İTÜ), 27-Hikmet Corman (İTÜ), 28-Coşkun Vahdet Özcan (Elk), 29-Kuran Gencer (İTÜ), 30-Ali Atılğan (İTÜ), 31-Yaşar Bay-sal (İTÜ)

Bildiğim kadarı ile Gümüşsuyu Yurdu'nda yalnız İTÜ öğrencileri kalmakta idi. Diğer öğrencilerin ara-

mızda ne işleri vardı, bilmiyorum.

22 Beşiktaş'ta tıklandığımız nezarethane küçük bir oda idi, bizler ise kalabalıktık. Önce beton zemine oturduk, kimsenin ayakta duracak hali zaten yoktu. Yorgun argın olan bizleri uyku bastı. Hepimiz yan yatarak yerden kazanalım derken, ayaklarımız diğer arkadaşların ağızına, burnuna giriyor veya bacaklar üstümüze atılıyordu. Uyandığımda öğlen olmuştu, tuvalete giderek yüzümü yıkadım. Döndüğüm de başı sargılı bir polis memuru odanın parmaklıklı penceresinin önüne gelmiş, yüzümüze karşı aynı galiz küfürleri tekrar ederek, bizim kafamızı da kurşunla dolduracağını söylüyordu. Daha fazla ileri gitmeden arkadaşları kendisini oradan uzaklaştırdılar. Sonra arkadaşlardan duyduğuma göre bu memurun başına olaylar esnasında bir saksı bırakılmıştı.

Biz nezarete alındıktan sonra, polis yurttan çıkmamış, gelen takviye ekiplerle tüm yatakhanelere girmişler, öğrenciler durumu görerek, onlar da polise karşı koymaya başlamışlardı. Kardeş kardeşe en ağır darbeler indiriyor, yatakhaneler orta çağın arenasına dönmeye başlamıştı. Bu acımamasızca çekişmeyi, jandarmanın engellemesi durdurabilmiş, kendilerine aynı şekilde sert engelleme yapan jandarma erlerinin dipçiklerine karşı koyamayan Toplum Polisi, yurdu ve kalpleri harabeye çevirerek çekilip gitmişlerdi. Jandarmanın engellemesi olmasa, birçok kişinin ölebileceği sonradan ifade ediliyordu Buna karar veren yetkililere ve jandarma erlerine yurt sakinler her zaman minnettar olmuşlardı. Kavgaya ka-

tılmak istemeyen N. Demircioğlu adlı öğrenci, kendisini kovalayan polisten kaçarken; yemekhane çatısından beton zemine atlamış ve ölmüştü. Benim yatakhane arkadaşlarım ise beni unutmuşlar, polisin yatakhanedeki tavırlarını görünce; karyolarını kapı ve duvar arasına iki kat dizerek içeriye kim-
senin girmesine engel olmuşlar ve dayak yemekten kurtulmuşlardı. Polise hakaret eden, taş atanlar ise; polis üzerlerine gelince kaçmışlar, benim bulduğum kattaki holden, zemin kattaki hamama inmişler ve orada gizlenmişlerdi. Ben ve yatakhane arkadaşlarım bu kaçma gürültüsü nedeni ile uyanmıştık. Minareyi çalan kılıfını hazırlamış, olan biz suçsuz öğrencilere olmuştu.

Olay günü sınavlar, başka güne ertelenmiş, gelen öğrenciler bu durum karşısında ne yapacaklarını şaşırılmışlardı Hele, İçişleri Bakanı Dr. Faruk Sukan'ın Türkiye Radyoları'nda "6. Filo Olayı nedeni ile İTÜ Gümüşsuyu Yurdun'u üs olarak kullanmış 31 anarşist yakalanarak, adalete teslim edilmiştir" şeklindeki demeci, olayı bilenlere şok etkisi yapmıştı. Daha sonra Taksim'deki Atatürk Anıtı'na çelenk koymuşlar ve o günkü iktidarı Ata'ya şikayet etmişlerdi. Polisin engellemesine olanak vermeden, Dolmabahçe Alanı'nda toplanmak için dağılmışlardı. Burada ABD askeri dolu, 6. Filo çıkarma gemisini taşlamışlarsa da, geminin içine yatan askerlere isabet ettirememişlerdi. Bu arada Vali Vefa Poyraz'ı ziyaret etmek isteyen komutana engel olmak istenmiş, komutan jandarmalarımızın koruması ile arabasına girmiş

ve olay yerinden ayrılmıştı.

24

Resim-7

Beyoğlu'nda eğlenemeyen 6. Filo askerleri, gemilerine sığınmışlarsa da taş yağmurundan ve denize atılmaktan kurtulamamışlardı.

Dışarıda bu olaylar olurken, biz tutuklular nezarethanede kendimize gelmeye çalışıyorduk. Benim sol gözüm iyice şişmişti. Su ile yıkamama rağmen bir türlü şişlik inmiyordu. Yaşar Baysal adlı öğrencinin gözünden ise kanlar akıyor, acı içinde kıvranıyordu. Ahmet Kurtaran'ın panik durumu devam ediyor, durumu bir türlü kabullenemiyordu. Getirilen çayları içtik. Sandviç ve ayranla karnımızı doyurduk. Konuşmalarda herkesin ortak görüşü; daha ilk duruşmada serbest kalacağımız şeklinde idi. Bu bakımdan bir an önce yargıç karşısına çıkmayı arzu ediyorduk. Servis yapan polis memurlarına sorsak da cevap alamıyorduk. Sonunda akşamüstü, yarın saat 9 da Sultan Ahmet Adliyesi'ne gideceğimizi öğrendik. Bu daracak yerden kurtulacağımıza ve serbest kala-

çağımıza sevinmeye başladık.

Ertesi günü sabahın erken saatlerinde polis otobüsüne bindirildik ve adliye binasına doğru hareket ettik. Bize nezaret eden polislerden biri yanıma geldi ve bana “Ne bu haliniz hemşehrim? Sizin başka işiniz yok mu? Polisi taşlamakla elinize ne geçer? Nere-lisin? Diye sorular sordu. Ben de; “Diğer tutukluları bilmiyorum ama, ben ve buradaki iki sınıf arkadaşım, hiçbir şekilde size hakaret etmedik, taş atmadık, hat-ta engel olmaya çalıştım. Artvinliyim” dedim. “Kim-se suç işledim, demez zaten” diyerek yanımdan ayrılırken bir arkadaşına “Burada bir komünist hemşeh-rin var” diye bağırdı. Bunun üzerine yanıma benim yaşlarımda bir polis memuru geldi. “Hayır ola, hem-şehrim bu ne hal? Artvin’in neresindensin”? Diye so-runca Ardanuç-Yolağzı Köyünden olduğumu söyle-dim. Kendisinin de Şavşat’ın bir köyünden olduğ-u-nu söyledi. Bunun üzerine kendisine “Haydı kafamı-za gözümüze coplarnızı indirdiniz, bu yaştaki genç-lerin yüzüne karşı anasına, avradına sövmek niye? Şimdi hiç utanmıyor musunuz? Diye sertçe çıkışın-ca arka sırada oturan bir arkadaş, omzumu sıkarak “Kendine gel”!.. diye beni ikaz etti. Bunun üzerine sakın bir şekilde; “Benim annem de Şavşat’ın Ziyaret Köyündendir. Araştırsak belki akrabayız. Annem se-nin teyzen, halan veya kızları olabilir. Benim anama küfür ederken, aslında sen, kendi halana veya teyze-ne küfür ettin. Şavşatlılar bu durumunu duymasın-lar” diye gülümseyerek yüzüne baktım. Yüzü utan-cından kıpkırmızı kesilmişti. Düşündü, bir şey söyle-

yemedi. Yanımdan ayrılırken “Ne yaparsın hemşehrim emir, ekmek parası” dedi ve çekti, gitti. Kendisini bir daha göremedim. Polis memurlarının sohbet şeklindeki sorguları, diğer arkadaşlar ile de sürdü. Daha sonra yakaladıkları kişilerin, kendilerine karşı koyanlar olmadığını tespit etmiş olacaklar ki; bir memur “Yatakhane de bir kapıyı kırıp içeri giremedik, sanıyorum tüm suçlular oradaydı” dedi. Aracımız adliye binasına yaklaşıyor, serbest kalacağımız ümidi artıyor ve içimize sevinç doluyordu.

Adliye binasına geldiğimiz zaman, geniş güvenlik tedbirleri alınmıştı. Bizi polis kordonu içinden geçirerek zemin kata aldılar. Burada beklerken; bir arkadaşın isteği üzerine sesimizi ve duygularımızı yüksek öğrenim görmüş olan savcılara ve yargıçlara duyurmak, şikayetçi olmak isteği ile hep birlikte Pilevne Marşı’ndan esinlenerek söylenen:

Olur mu? Böyle, olur mu?

Kardeş, kardeşe vurur mu?

Kahrolası Amerika,

Bize hiç dost olur mu?

Dizesini ıslıkla seslendirdik. Polis nezaretinde teker teker sorguya çekilmeye başlandı. Bu arada sıramızı beklerken basın mensupları gelerek fotoğraflarımızı çektiler.

27

Resim-8

Yataklarında coplanarak alınan öğrencilerin bir kısmı, bu kılıkta görünmek istemiyorlardı.

Resim-9

Ellerinde hazır tuttıkları copları ile sorgulanmamızda bile tepemizde olan Toplum Polisi memurları da, görüntülenmek istemiyorlardı.

Resim-10

Gözüm iyice kapanmış, giysimdeki kan, her şeyi anlatıyordu. Ama yargıç ve doktor anlamıyor veya anlamak istemiyorlardı.

Bazı arkadaşlarımız görüntü vermemeye çalıştılar, benim ise böyle telaşım olmadı. Sorgu odasına alındığımda, sıcak ve samimi bir şekilde karşılandım. Sorgu yapan savcının yanında biri hanım iki kişi daha vardı. Yerime oturduktan sonra “Böyle işler niçin yapıyorsunuz? Yazık değil mi size?” diye sorunca ben durumu anlattım. Polisin bize çok haşın davrandığını, ana-avrat küfür ettiğini, nezarete ise dayak yemediğimizi sorusu üzerine anlattım. “Bu durumda polisten şikayetçi misiniz”? Sorusu üzerine, kimi kime şikayet edeceğim düşüncesi ile “Değilim” dedim. Sorgum bittikten sonra yerime geçerken pencere parmaklıkları arasından Faruk’un sesini duydum. Elbiselerimi getirmiş, parmaklıklar arasından bana uzatıyordu. Polisten izin alarak yanına gittim. Dışarı baktığımda çok sayıda gencin beklediğini gördüm. İçlerinden uzun boylu ince yapılı birisi, pencereye yaklaşarak “Sizler, öncü kahramanlarımızı, serbest kaldığınızda büyük bir gösteri yapacak ve sizleri omuzlarımızda taşıyacağız” diyordu. Ben tanımadığım bu kişiye cevap vermedim, Faruk’a teşekkür ederek yerime döndüm. Sorgu uzun zaman sürdü. Bittiğinde geniş bir duruşma salonuna alındık. Mahkeme heyeti yerini aldıktan sonra, duruşmamız başladı. Yargıç kimliğimizi belirledikten sonra, “Olaylara niçin karıştığımızı” soruyor, herkes yataktan getirdiğini söyleyince, tepesi atıyordu. Ben ayrıca suçsuz olduğumu, sağlık sorunum olduğunu ve derhal tahliye edilmem gerektiğini söyleyince “Oturrr yerine!.. diye sertçe bağır-

dı. Yargıcın bu sert tutumuna karşı biz serbest kalma ümidini hala koruyorduk.

30 Duruşmamız bittiğinde, kararın ne olduğunu anlamadan polisler bizi uzun bir hole çıkardılar, ikişer sıraya dizildik. Yanımıza birer polis geldi, bileklerimizimize kelepçe takarak birbirimize bağladılar, dörtlü bir yürüyüş kolu oluştu. Burada beklerken yanımıza iki polis eşliğinde sivil birisi geldi. Bir arkadaşımızı yanına çağırdı, görüştüler. Arkadaşımız sonra yerine döndü. Sormamız üzerine, savcı olan babasının olayları gazetelerden okuyunca, kendisini ziyarete İzmir'den geldiğini söyledi Daha sonra dizildiğimiz şekilde yürüyerek bir barakaya getirildik. Burada bizi jandarmalar teslim aldı. Herhalde jandarmalar serbest bırakacak diye kendi aramızda şakalaşıp gülüşürken, iriyarı, sert tavırlı çavuş tarafından susmamız için sertçe ikaz edildik. Yürüyerek bir çok kapılardan geçtik, sonra bir meydana geldiğimiz de arkadaşın biri "Aaa !.. Hapishane Çeşmesi " demesi üzerine gülüştük. Gerçekten o tarafa baktığımızda filmlerde gördüğümüz çeşmenin yanındaydık. Evet, tutuklanmış, suçsuz yere Topkapı Hapishanesi'ne tıkılmıştık. Büyük Türk Ulusu adına karar veren o sert tavırlı yargıç, herhalde vicdanını değil cüzdanını düşünmüştü. Olayları titizlikle muhakeme eden kıymetli yargıçlarımızı tenzih ederek, bu kişiyi hayatım boyunca kınadım.

Hapishane koşullarına yaklaştığımızda pencere-lerden bakan tutuklular bize "Hoş geldiniz", Allah kurtarsın" ve Gerçek Üniversite burası" şeklinde ba-